

Список використаних джерел:

1. Коржанський М. Й. Кримінальне право і законодавство України. Частина Особлива : [курс лекцій] / М. Й. Коржанський – К. : Атіка, 2001. – 544 с.
2. Коржанський М. Й. Науковий коментар Кримінального кодексу України / Коржанський М. Й. – К. : Атіка, Академія, Ельга-Н, 2001. – 656 с.
3. Кримінальне право України. Особлива частина : підруч. / Ю. В. Александров, В. І. Антипов, О. О. Дудоров та ін.; за ред. М. І. Мельника, В. А. Клименка. – [3-тє вид., переробл. та допов.]. – К. : Атіка, 2009. – 744 с.
4. Навроцький В. О. Основи кримінально-правової кваліфікації : [навч. посіб.] / Навроцький В. О. – К. : Юрінком Інтер, 2009. – 704 с.
5. Науково-практичний коментар до кримінального кодексу України : У 2 т. – Т. 1 / За заг. ред. П. П. Андрушка, В. Г. Гончаренка, Є. В. Фесенка. – [3-тє вид., перероб. та доп.]. – К. : Алерта : КНТ : Центр учбової літератури. – 2009. – 964 с.
6. Осмонов А. Уголовная ответственность за оскорбление : автореф. дис. на соискание наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.08 «Уголовное право и криминология; уголовно-исполнительное право» / Акад. наук СССР, Ин-т гос-ва и права – М., 1972. – 20 с.
7. Тацій В. Я. Объект и предмет преступления в советском уголовном праве / Тацій В. Я. – Харьков : Выща школа, 1988. – 198 с.
8. Уголовное право. Часть Общая. Часть Особенная : [учебник] / О. В. Бобылев, С. В. Бородин, С. С. Босхолов и др. / [под общ. ред. Л. Д. Гаухмана, Л. М. Колодкина, С. В. Максимова]. – М. : Юриспруденция, 1999. – 784 с.
9. Хавронюк М. І. Роботоргівля в Україні : чи здатне чинне законодавство ефективно протидіяти їй? / М. І. Хавронюк // Предпринимательство, хозяйство и право. – 1999. – № 3 – С. 23–31.
10. Харченко В. Б. Уголовное право Украины. Особенная часть : новое законодательство в вопросах и ответах : [конспект лекций] / Харченко В. Б., Перекрестов Б. Ф. – Харьков : Скорпион, 2001. – 272 с.
11. Цанава М. А. Уголовная ответственность за преступления против чести и достоинства граждан по советскому уголовному праву: автореф. дис. на соискание наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.08 «Уголовное право и криминология; уголовно-исполнительное право» / М. А. Цанава // Всесоюз. науч.-исслед. ин-т проблем укрепл. закон. и правопор. – М., 1990. – 23 с.

Доцент кафедри кримінального процесу факультету №1 Львівський державний університет внутрішніх справ к.ю.н.

Викладач кафедри криміналістики, судової медицини та психіатрії факультету №1 Львівський державний університет внутрішніх справ

Кунтій Андрій Ігорович, Ковальська Марія Юріївна

СКЛАД КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ БАНДИТИЗМУ

В методиці розслідування окремих видів злочинів важливе місце відведено криміналістичній характеристиці, яка являє собою систему найбільш значимих ознак, їх аналіз, а також їх взаємозв'язок, що дозволяє ефективно розслідувати кримінальні провадження. Так, для кожного виду злочину ця система є індивідуальною і не виключенням цього є бандитизм.

Як кримінально-правове явище поняття бандитизму наводиться у кримінальному Кодексі (далі – КК) України, зокрема у ст. 257 та являє собою організацію озброєної банди з метою нападу

на підприємства, установи, організації чи на окремих осіб, а також участь у такій банді або у вчинюваному нею нападі.

Відповідно до законодавчого визначення бандитизму за УК Республіки Казахстан (ст. 268), бандитизмом вважається створення стійкої озброєної групи, а також участь у ній чи у вчинюваних нею нападах, а також ті самі дії, вчинені службовою особою з використанням свого службового становища.

Згідно статистичних даних, в Україні протягом 2013-2016 років зареєстровано 61 випадок бандитизму : 2013 – 14 (з яких 13 особам повідомлено про підозру та складено 10 обвинувальних актів, які направлено до суду); 2014 – 12 (з яких 6 особам повідомлено про підозру та складено 6 обвинувальних актів, які направлено до суду); 2015 – 17 (з яких 14 особам повідомлено про підозру та складено 11 обвинувальних актів, які направлено до суду); 2016 – 18(з яких 15 особам повідомлено про підозру та складено 12 обвинувальних актів, які направлено до суду)[1].

Значний вклад у розробку криміналістичної характеристики злочинів внесли такі вчені, як Р.С. Белкін, В.П. Бахін, О.І. Возгрін, І.Ф. Герасимов, Г.А. Густов, Л.Я. Драпкін, О.Н. Колесніченко, В.Є. Коновалова, В.К. Лисиченко, С.П. Мітрічев, В.А. Образцов, І.Ф. Пантелеєв, М.В. Салтєвський, М.О. Селіванов та інші.

Окремі аспекти бандитизму та методики його розслідування висвітлювалися у працях М.А.Аристанбекова, Б.С. Белекова, В.А. Волинського, Т.Д.Пана, В.В.Севрюкова, О.І. Тарасенка, І.В.Тішутіної та інших.

Спершу проведемо аналіз поняття криміналістична характеристика, даних вченими-криміналістами. Так, Л.А. Сергєєв під криміналістичною характеристикою злочинів розуміє сукупність взаємопов'язаних чинників, що характеризують особливості способів вчинення і слідів відповідних видів злочинів, об'єкту посягань, обставин, які характеризують учасників злочинів та їх злочинні зв'язки, час, місце, умови й обстановку вчинення злочинів [2, с. 11].

На думку Л.Я. Драпкіна, «криміналістична характеристика злочинів – це наукова категорія, у якій з достатнім ступенем конкретності описані типові ознаки і властивості події, обстановки способу і механізму вчинення суспільно небезпечних дій певної класифікаційної групи, процесу утворення і локалізації доказів, типологічні якості особи і поведінки обвинувачуваних, потерпілих, а також стійкі особливості інших об'єктів замахів» [3, с. 16].

Ми ж погоджуємося із М.О. Селівановим, який криміналістичну характеристику визначив як систему, суму інформації про розслідуваний злочин, що має криміналістичне значення [4, с. 53].

Щодо складу криміналістичної характеристики, то О.Р. Росинська називає наступні її елементи: 1) характеристика типових способів вчинення та приховування злочинів даного виду та інших обставин злочину; 2) відомості про коло осіб, серед яких слід шукати злочинця; 3) характеристика типового потерпілого; 4) описання типових обставин, що сприяли або перешкождали таким злочинам [5, с. 242-243].

В. Ю. Шепітько до елементів криміналістичної характеристики відносить: 1) спосіб злочину; 2) місце і обстановку; 3) час вчинення злочину; 4) знаряддя і засоби вчинення злочину; 5) предмет злочинного посягання; 6) особистість потерпілого (жертви); 7) особистість злочинця; 8) типові сліди злочину [6,с. 318].

О. Г. Філіппов до її елементів відносить: 1) безпосередній предмет злочинного зазіхання; 2) спосіб вчинення й приховування злочину; 3) обставини, за яких готувався й був вчинений злочин (час, місце, умови охорони об'єкта й т. д.); 4) особливості слідів, що залишаються злочинцями (механізм слідоутворення в широкому значенні); 5) особистість злочинця й потерпілого [7, с. 239].

Водночас І. О. Возгрін вважає, що в кожного виду злочину повинен бути встановлений свій комплекс елементів криміналістичної характеристики, з визначенням їх закономірних кореляційних зв'язків і залежностей у вигляді кількісних показників [8, с. 27-28].

Підтримуючи дану думку та враховуючи вищевикладене, вважаємо, що до системи криміналістичної характеристики бандитизму, доцільно включити наступні елементи:1. спосіб вчинення злочину;3. предмет злочинного посягання; 3. обстановку і обставини вчинення злочину;4. мотив та мету діяння; 5. «слідову картину»;6. особу злочинця (ів);6. особу потерпілого

(их).

Підсумовуючи слід зазначити, що криміналістична характеристика злочинів як один з елементів понятійного апарату криміналістики містить важливу для висунення версій і вибору найбільш оптимальних методів розслідування криміналістичну значиму інформацію, виникла не випадково. Її виникнення стало природним і закономірним результатом творчого розвитку криміналістики, методів розслідування і особливо криміналістичної теорії, починаючи з моменту народження криміналістичної науки.

Список використаних джерел:

1. Єдині звіти про кримінальні правопорушення за 2013 – 2016 роки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.gp.gov.ua>.
2. Сергеев Л.А. Расследование и предупреждение хищений, совершаемых при производствостроительных работ : автореф. дисс... на соиск. учен. степени канд. юрид. наук / Л.А. Сергеев. – М., 1966. – 28 с.
3. Драпкин Л.Я. Предмет доказывания и криминалистические характеристики преступлений / Л.Я. Драпкин // Криминалистические характеристики в методикерасследования преступлений. – Свердловск : УрГУ, 1978. – Вып.69.– С. 11–18.
4. Селиванов Н.А. Криминалистические характеристики преступлений и следственные ситуации в методикерасследования / Н.А. Селиванов // Социалистическая законность. – М., 1977. – №2.– С. 56-58.
5. Россинская Е.Р. Криминалистика. Вопросы и ответы: учеб. пособие для вузов / Е.Р. Россинская. – М.: ЮНИТИ ДАНА, 2000. – 351 с.
6. Шепитько В.Ю. Криминалистика: курс лекций. – Х.: ООО «Одиссей», 2005. – 368 с.
7. Криминалистика: учебник для экспертов-криминалистов / под ред. А. Г. Филиппова. – М., 2005. – 743 с.
8. Возгрин И. А. Научные основы криминалистической методики расследования преступлений: курс лекций. – В 4 ч. – Ч. 4. – СПб., 1993. – 175 с.

Аспірант кафедри кримінального права НАВС

Ладнюк Вікторія Ростиславівна

НАДАННЯ ЗАВІДОМО НЕПРАВДИВОЇ ІНФОРМАЦІЇ АБО НАДАННЯ НЕДОСТОВІРНОЇ ІНФОРМАЦІЇ ЯК ФОРМИ ПРОЯВУ СУСПІЛЬНО НЕБЕЗПЕЧНОГО ДІЯННЯ ОБ'ЄКТИВНОЇ СТОРОНИ ПЕРЕШКОДЖАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НАРОДНОГО ДЕПУТАТА УКРАЇНИ ЧИ ДЕПУТАТА МІСЦЕВОЇ РАДИ

Формами прояву суспільно небезпечного діяння як ознаки об'єктивної сторони досліджуваного складу злочину є надання завідомо неправдивої інформації (ч. 1 ст. 351 КК України) або надання недостовірної інформації (ч. 2 ст. 351 КК України). Вбачається, що зміст цих форм прояву суспільно небезпечного діяння є однаковим, а його різне описання, у вказаних кримінально-правових нормах є лише наслідком недотримання вимог законодавчої техніки. Так, і в одному, і в іншому випадку законодавець вказує на суспільно небезпечні діяння суб'єкта, що виражаються у наданні інформації, яка не відповідає дійсності.

Надання (надавати) в українській мові розуміється як: 1) дати що-небудь в якійсь кількості або у кілька заходів; 2) відправляти, надсилати щось кому-небудь; 3) давати можливість мати щось, користуватися чимось і т. ін.; 4) присвоювати, присуджувати звання (вчений ступінь); 5) додавати, добавляти яку-небудь якість, властивість; 6) наділяти якими-небудь рисами, робити якимсь на вигляд [6, с. 60].

У контексті кримінально-правового розуміння надання завідомо неправдивої інформації згадується також як ознака об'єктивної сторони складу шахрайства з фінансовими ресурсами (ст. 222 КК України). У цьому зв'язку В.Р. Мойсик наголошує, що таке надання полягає у вчиненні активних дій, що представляють собою очевидний, явний обман кредитора, який набуває, як